

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/268/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611209563
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4611209563.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporcovi: T. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., W. XXXX/X, o zaplatenie 1.103,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 22. 06. 2012 č. k. 6C/103/2012-49, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 591,71 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 15. 07. 2009 do zaplatenia, ktorú sumu povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 25 eur vždy do 30. dňa v mesiaci, začínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku a to pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 22. 07. 2005 uzatvorili účastníci konania úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 9.900,-Sk (328,62 eura), pričom odporca sa tento zaviazal splácať v 10-tich mesačných splátkach po 1.099,-Sk (36,48 eura) s konečnou výškou úveru 10.990,-Sk (364,80 eura) a pri ročnej percentuálnej miere nákladov 13,48 %. Úver bol poskytnutý za účelom zakúpenia spotrebného tovaru odporcom za predajnú cenu 11.000,-Sk (365,13 eura). Poukázal na dolnú časť úverovej zmluvy, kde odporca podpísaním úverovej zmluvy zároveň uzatvoril zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom vo výške 30.000,-Sk (995,82 eura) a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške najmenej 1.200,-Sk (39,83 eura) s tým, že na základe takto uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere vzniklo odporcovi právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8-11 úverových zmluvných podmienok. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že po tom, ako si odporca riadne plnil svoje povinnosti vyplývajúce mu z úverovej zmluvy a pravidelne uhradil navrhovateľovi mesačné splátky, navrhovateľ mu zaslal úverovú kartu. Z tejto odporca podľa splátkového kalendára čerpal sumu 1.510,32 eura, z ktorej uhradil navrhovateľovi sumu 918,62 eura, a teda k úhrade mu zostala suma 591,71 eura. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený úverovou zmluvou posúdil ako spotrebiteľský úver podľa § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30. 06. 2006 a aplikoval naň ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05. 04.

1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Konštatoval, že navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú účastníci uzatvorili súčasne podpisom úverovej zmluvy s tým, že odporcovi vzniklo právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových podmienkach. Takýto odkaz na zmluvné podmienky i v prípade porušenia podmienok označil za neakceptovateľný a rozporný s ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ núti odporcu, aby sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísal aj pod tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu. V tejto súvislosti uviedol, že odporca v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlaču predloženej listiny konal nevedome. Zároveň vyslovil pochybnosť o tom, či odporca si vôbec bol vedomý dôsledkov súvisiacich s poskytnutím úverovej karty čo do zmluvných poplatkov, ktoré si navrhovateľ v danej veci uplatňuje. Opierajúc sa o ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že navrhovateľ vnútil odporcovi zmluvu o revolvingovom úvere bez toho, aby s ním uzatvoril osobitnú zmluvu, čím nebola dodržaná zákonom stanovená forma, a preto je takýto právny úkon neplatný podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V intenciách ust. § 451 ods. 1, § 456 a § 457 Občianskeho zákonníka preto navrhovateľovi vznikol nárok iba titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na strane odporcu na základe poskytnutého plnenia zo strany navrhovateľa, keď výška čerpania úveru z úverovej karty predstavovala sumu 1.510,32 eura, z ktorej odporca uhradil sumu 918,62 eura. Rozdiel potom činí sumu 591,71 eura, na ktorej úhradu zaviazal odporcu, ktorému povolil túto sumu splácať v mesačných splátkach po 25 eur, splatných vždy do 30. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku a to pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľovi priznal i úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 ods. 1 Nariadenia č. 87/1995 Z. z.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, keď vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov v konaní, žiadnemu z nich náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ len v zamietajúcej časti, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia jeho návrhu v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď jeho návrh vo zvyšku ako nedôvodný zamietol. Nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch a ani ustanovenia Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka nezakazujú možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero úverov. Mal za to, že predmetná zmluva spolu s úverovými zmluvnými podmienkami spĺňa všetky zákonom stanovené formálne a obsahové náležitosti. V tejto súvislosti uviedol, že odporcovi nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty, a preto nedochádza akcesorickým uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi ním a odporcom. Odporca mal totiž záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala aj účinnou, keďže vykonal prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a začal čerpať úver. Zdôraznil, že pri podpise zmluvy nebolo voči odporcovi vyvíjané žiadne násilie, a preto požiadavka platnosti právneho úkonu ohľadne existencie vôle bola v danom prípade splnená. Uzavrel, že právny úkon bol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Rovnako tak nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o nedodržaní predpísanej písomnej formy zmluvy podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keďže odporca si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musel byť vedomý, že uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, pričom o dojednaní takéhoto druhu úveru navrhovateľ informuje svojich klientov na líci zmluvy. Rovnako tak žiadny právny predpis neustanovuje, kde má byť na listine, zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Záverom konštatoval, že zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je individualizovaný záväzkový vzťah. Svoj záver argumentačne podporil i rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-453/10 Perenič a Pereničová proti S.O.S. financ, spol. s.r.o. a rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29. 06. 2010 sp. zn. 23 Cdo 1201/2009.

Odporca vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 23. 11. 2011, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 1.103,36 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 591,71 eura od 15. 07. 2009 do zaplatenia z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorú účastníci uzatvorili dňa 22. 07. 2005. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa návrhu navrhovateľa vyhovel v časti istiny 591,71 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 15. 07. 2009 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Pre absenciu odvolania účastníkov konania v prisudzujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len navrhovateľom odvolaním napadnutá zamietajúca časť týkajúca sa zaplatenia sumy 511,65 eura s 8,76 % úrokom z omeškania od 15. 07. 2009 do zaplatenia a na ňu nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 22. 07. 2005 a z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t.j. do 30. 06. 2006 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia v odvolaním napadnutej časti, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Reagujúc na námietky odvolateľa uvádzané v jeho odvolaní odvolací súd osobitne podčiarkuje, že podľa § 4 ods. 1-3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, cenu tovaru alebo poskytnutej služby, identifikáciu vlastníctva, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov, podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, výpočet nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a taktiež oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti, sankcie za porušenie zmluvy, podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek, spôsob zániku záväzku zo zmluvy, ako i práva spotrebiteľa podľa § 7. Zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere pre svoju platnosť musí spĺňať i základné náležitosti právneho úkonu ustanovené v § 37 ods. 1 OZ, týkajúce sa vôle (musí byť uzatvorená slobodne a vážne) a prejavu vôle (musí byť určitá a zrozumiteľná), inak je absolútne neplatná. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 a na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie (§ 3 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch).

Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 22. 07. 2005 uzatvorili úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi finančný úver vo výške 9.900,-Sk, pri RPMN 13,48 % a konečnej výške úveru 10.990,-Sk, ktorý sa zaviazal odporca zaplatiť navrhovateľovi v 10-tich mesačných splátkach po 1.099,-Sk pri nulovom poplatku za spracovanie úverovej zmluvy. Neoddeliteľnou súčasťou tejto úverovej zmluvy

boli i úverové zmluvné podmienky navrhovateľa a odporca svojím podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaný. Rovnako tak vychádzajúc z obsahu predmetnej úverovej zmluvy odporca podľa predtlaču nachádzajúcej sa v poslednom odseku zmluvy „súčasne s navrhovateľom uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s vydaním platobnej úverovej karty v zmysle a za podmienok ustanovení hlavy 8, 9, 10 a 11 úverových zmluvných podmienok, a to s úverovým rámcom vo výške 30.000,-Sk a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške najmenej 1.200,-Sk, pričom navrhovateľ má výhradné právo jednostranne zmeniť úverový rámec a podmienky vydania platobnej úverovej karty. Navrhovateľ v tomto konaní uplatnený nárok nevyvodzuje zo samotnej úverovej zmluvy, ale práve zo zmluvy o revolvingovom úvere, na základe ktorej vydal odporcovi úverovú kartu a poskytol mu úverový rámec vo výške 1.161,79 eura. Súd prvého stupňa preto správne vo veci postupoval, pokiaľ posudzoval, či medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom úvere, z titulu ktorej sa domáha plnenia od odporcu v tomto konaní. I podľa názoru odvolacieho súdu pre absenciu individualizácie zmluvy o revolvingovom úvere v smere náležitostí požadovaných ust. § 4 ods. 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiacim nedostatkom jej písomnej formy predpísanej zákonom k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere účastníkmi konania nedošlo. Jej neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Tento záver nie je spôsobilý spochybníť skutočnosť, že podpisom úverovej zmluvy, ktorou navrhovateľ poskytol odporcovi 9.900-Sk z titulu spotrebiteľského úveru, odporca zároveň podpisoval, že s navrhovateľom uzatvára i zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru tak, ako to bolo uvedené v poslednom odseku tejto zmluvy (bod 5). Bezpochyby totiž ide o tzv. formulárovú zmluvu, pre ktorú je charakteristické, že jej obsah nie je výsledkom dohody zmluvných strán, ale tento bol vopred určený navrhovateľom v postavení dodávateľa bez toho, aby odporca v postavení objednávateľa mal možnosť ju ovplyvniť. Posudzovaná zmluva svojím rozsahom, štruktúrou, ako i voľbou písma je štandardnou adhéznou zmluvou, pre ktorú je typický dlhý neprehľadný text napísaný miniatúrnym, ťažko čitateľným písmom s odkazom na úverové zmluvné podmienky tvoriace jej neoddeliteľnú súčasť v rozsahu 3 strán, obdobne napísané nečitateľným písmom bez zrejmeého zvýraznenia jednotlivých častí, vrátane zmluvných podmienok týkajúcich sa revolvingových úverov. S ohľadom k predostrenému spôsobu vyhotovenia zmluvy a jej štylizácii je preto dôvodný záver, že odporca v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohol vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom a to zmluvu o revolvingovom úvere. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy preto považoval za nenáležité, keď naopak je potrebné vychádzať z toho, že určitosť písomného prejavu je objektívna kategória a prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na ich zmluvnom vzťahu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.